

Sivistysvaliokunta

HE 133/2025 vp

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi valtakunnallisesta osaamistietovarannosta ja siihen liittyviksi laeiksi

Aalto-yliopisto kiittää sivistysvaliokuntaa pyynnöstä kirjalliseen asiantuntijalausuntoon ja joustavuudesta sen aikataulussa. **Lausunto keskittyy jatkuvan oppimisen tarjonnan esittämiseen osaamistietovarannossa ja siihen perustuvissa palveluissa. Aalto-yliopisto toivoo valiokunnan kannustavan Suomea ripeään lakipykälien implementointiin vaatimaan selvitystyöhön ja mahdollisimman joustaviin omiin tulkintoihin.**

Yliopiston tehtävä yhteiskunnallisena toimijana on tuottaa uusinta tutkimustietoa ja levittää sitä laajasti yhteiskuntaan koulutuksen kautta. Aalto-yliopistossa opiskelee n. 14 800 perustutkinto-opiskelijaa (FTE) ja jatkuvan oppimisen koulutustarjontaan osallistuu vuosittain yli 17 000 henkilöä. Oppijoiden tarpeet ovat erilaisia, joten yliopistolla on niihin vastaamiseksi monipuolinen elämänlaajuisen oppimisen tarjonta. Osa tarjonnasta on julkisesti subventoitua, jolloin se on osallistujalle maksutonta (Jatkuvan oppimisen palvelukeskus JOTPA:n rahoittama tarjonta) tai matalammin hinnoiteltua (esimerkiksi erillisopinnot ja avoin yliopisto). Osassa yliopiston koulutustarjontaa kustannukset kattaa kokonaan osallistuja tai työnantaja. Tällaisen markkinaehtoisen täydennyskoulutuksen järjestäjänä toimii yliopiston täysin omistama osakeyhtiö.

Työikäisen väestön osaamisen uudistamiseen (reskilling) ja osaamisen kehittämiseen (upskilling) on kasvava tarve ja ne ovat keskeinen osa työ- ja elinkeinopolitiikkaa. Jatkuvan oppimisen ”monikanavainen” rahoitus on välttämätöntä laadukkaan koulutustarjonnan kasvattamiseksi, sillä korkeakoulujen reaalin perusrahoitus on laskenut tutkintomäärien kasvaessa. Pienillä osaamiskokonaisuuksilla (micro-credentials) on kasvava rooli jatkuvassa oppimisessa.

Hallituksen esitys lainsäädännöksi huomioi korkeakoulujen jatkuvan oppimisen tarjonnan monipuolisuuden. Esityksen 22 c § mukaan koulutuksen järjestäjä

saa tallentaa koulutustarjonnan tietovarantoon tietoa myös muun täydennyskoulutuksen tarjonnasta. Esityksen perusteluissa todetaan, että kohta kattaisi sekä korkea-koulun että sen omistaman osakeyhtiön räätälöidyn markkinaehtoisen koulutustarjonnan. On tarpeellista, että tietovarantoon voidaan tallentaa palvelun käytettäväksi tietoa myös korkeakoulujen omistamien osakeyhtiöiden täydennyskoulutuksesta. Tällainen koulutus on hallituksen esityksen mukaan rinnastettavissa 1 kohdassa tarkoitettuun korkeakoulujen järjestämään täydennyskoulutukseen (HE s. 77).

Käytännössä tieto yliopiston koulutusmahdollisuuksista tulee kuitenkin olemaan puutteellinen lainsäädännöstä huolimatta. Hallituksen esityksen sivulla 72 todetaan, että osaamispolussa on tarkoitus esittää alkuvaiheessa ainoastaan julkista koulutusta. Asian korjautuminen vaikuttaa olevan epävarmaa, sillä esityksen mukaan *”Ennen kuin tietovarantoon tallennettuja, taloudellisena toimintana tarjottavia koulutusmahdollisuuksia esitettäisiin osaamisen kehittämismahdollisuuksina, olisi selvítettävä tuen hyväksyttävyyys suhteessa unionin valtioneuvoston päätöksiin, tarvittaessa ilmoitettava tuesta komissiolle ja pyydettyä lausunto työ- ja elinkeinoministeriön yhteydessä toimivalta yritystukineuvottelukunnalta”*. **Aalto-yliopisto toivoo, että valiokunnan mietinnössä kannustetaan Suomea ripeään selvittämiseen ja mahdollisimman joustaviin omiin tulkintoihin.**

Lisätietoa:

Minna Mäkitalo

Erityisasiantuntija

minna.makitalo@aalto.fi